DUBBA · OYSS HAZIRLIK
9. Sınıf Türk Dili ve Edebiyatı Dersi 1. Dönem 2. Ortak Yazılı Sınavı · Senaryo 4
Süre: 40 dakika · Her sorunun puanı yanında yazılıdır.

Adı Soyadı: .....
Sınıf / No: .....
Puan: .....

Telefonda aç: süreli çöz, paylaş

9. Sınıf Türk Dili ve Edebiyatı · 1. Dönem 2. Ortak Yazılı (Senaryo 4)

1. Aşağıdaki şiiri okuyup soruları cevaplayınız.

> ***Kar Yağarken***
>
> *Kar yağar, örtür her şeyi usulca,*
> *Damlara beyaz bir yorgan gibi serilir;*
> *Bir çocuk bakar camdan sessiz sessiz,*
> *Bütün dünya sığar küçük avucuna.*
>
> *Baca tütmez, soba soğur yavaş yavaş,*
> *Ocak başında nine masal örer;*
> *Rüzgâr kapıyı çalar, girmez içeri,*
> *Gece uzar, kar susar, ev uyur.*
>
> *Sabah olur, güneş vurur damlara,*
> *Çocuk koşar, izler düşer karlara;*
> *Kar der ki: "Bu izler benimle gider."*
> *Akşamüstü yine yağar, örter usulca.*
>
> *(Sınav için yazılmış özgün metin)*

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1.1. Aşağıdaki tabloda şiirden alınan dizeler verilmiştir. Her dizede kullanılan **edebî sanatın adını** ve bu sanatın dizeye kattığı anlamı yazınız.

Dize	Edebî sanat	Dizeye kattığı anlam
Damlara beyaz bir yorgan gibi serilir		
Bütün dünya sığar küçük avucuna		
Rüzgâr kapıyı çalar, girmez içeri		
Kar der ki: "Bu izler benimle gider."		

1.2. Şiirin ilk dizesi ile son dizesi arasındaki **benzerliği** belirtiniz. Bu benzerlikten hareketle şiirin **örtük iletisini** kendi cümlenizle yazınız.

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

2. Bir öğrenci, 1. sorudaki "Kar Yağarken" şiirini betimleme paragrafına dönüştürmek için aşağıdaki taslağı yazmıştır. Taslaktaki numaralı cümlelerin **her birinde bir** yazım ya da noktalama yanlışı vardır.

> ***Öğrencinin taslağı***
>
> *(1) Kar bütün gece Erzurumun damlarına sessizce yağmıştı. (2) Soba soğumuş, bacadan dumanda çıkmıyordu. (3) Ocak başın da oturan ninem bize yine masal anlatıyordu. (4) Ev öyle sessizdiki rüzgârın kapıya dokunuşu bile duyuluyordu. (5) Sabah olduğunda bahçede bir kaç serçe karı eşeliyordu. (6) Karın üstündeki izlerimiz akşama kadar kalacak mıydı.*

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

2.1. Her cümledeki yanlış yazılmış bölümü ve bu bölümün doğru biçimini tabloya yazınız.

Cümle	Yanlış yazılan bölüm	Doğru biçim
1		
2		
3		
4		
5		
6		

2.2. Taslağın devamı olarak şiirin **üçüncü dörtlüğündeki** sabah sahnesini betimleyen **3–4 cümle** yazınız. Cümlelerinizde aşağıdaki ölçütlere uyunuz:

- En az **bir** benzetme ya da kişileştirme kullanınız.
- Bir **özel ada** getirilmiş bir ek kullanınız.
- **"de/da"** bağlacını ve **"ki"** bağlacını birer kez kullanınız.
- Cümlelerinizden biri **soru cümlesi** olsun; tüm cümlelerde yazım ve noktalama kurallarına uyunuz.

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

3. Aşağıdaki hikâye parçasını okuyup soruları cevaplayınız.

> ***Kırk Dakika***
>
> *Barış, ilçenin geleneksel bahar koşusuna üç aydır hazırlanıyordu. Hedefi belliydi: on kilometreyi kırk dakikanın altında bitirmek. Her antrenmandan sonra kol saatindeki süreleri tek tek bir kâğıda yazar, bir önceki günden birkaç saniye geride kalırsa o akşam kimseyle konuşmazdı. Annesi bir gün "Koşarken hiç çevrene bakıyor musun?" diye sormuştu. Barış omuz silkmişti: "Bakacak ne var ki?"*
>
> *Yarış sabahı daha ikinci kilometrede saatin ekranı karardı; pili bitmişti. Barış önce paniğe kapıldı, sonra hızını neye göre ayarlayacağını bilemeden koşmayı sürdürdü. Süreyi göremeyince gözleri ister istemez çevreye kaydı: yol kenarında tencere kapağı çalarak koşucuları alkışlayan çocuklar, kapısının önünde su bardağı uzatan yaşlı bir kadın, dere boyunca çiçek açmış erik ağaçları... Altıncı kilometrede yanında soluk soluğa koşan bir adam "Az kaldı, bırakma!" dedi. Barış son kilometrede aynı sözü, geride kalmaya başlayan o adama geri verdi.*
>
> *Bitiş çizgisini geçtiğinde kaç dakikada koştuğunu bilmiyordu. Görevli listedeki sonucu okudu: kırk bir dakika on iki saniye. Barış bir an durdu. Hedefini tutturamamıştı ama içinde beklediği kırgınlık yoktu. Eve dönerken annesine ilk kez süresini değil, yolda gördüklerini anlattı.*
>
> *(Sınav için yazılmış özgün metin)*

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

3.1. Aşağıdaki tabloda hikâyeye ait bazı kavramlar verilmiştir. Tablodaki boş hücreleri hikâyeden hareketle

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

doldurunuz.

Kavram	Hikâyedeki karşılığı
Konu	
Çatışma (iç/dış ve kısa gerekçesi)	
Hikâyenin sonundaki ana duygu	
Tema	

3.2. Bu hikâyeyi okuyan bir öğrenci şu yorumu yapmıştır:

"Bu hikâye, insanın kendine hedef koymasının gereksiz olduğunu anlatıyor."

Bu yorumun hikâyeye **uygun olup olmadığını** değerlendiriniz. Görüşünüzü hikâyeden **iki kanıtla** destekleyiniz.

4. Aşağıdaki anıyı okuyup soruları cevaplayınız.

> ***Kayıp İlanı***
>
> *Ortaokul birinci sınıftaydım. Bir kasım akşamı kedimiz Fıstık, açık kalan balkon kapısından çıkıp kayboldu. Apartmanımızda dört yıldır oturuyorduk ama komşularımızın çoğunun adını bilmezdik; asansörde karşılaşınca başımızı sallar, geçerdik. Ablamla gece yarısına kadar ilan hazırladık: Fıstık'ın fotoğrafı, telefon numaramız ve kocaman harflerle "LÜTFEN ARAYIN". Ertesi sabah ilanları sokaktaki direklere, bakkalın camına, otobüs durağına astık.*
>
> *Öğleden sonra telefonumuz susmadı. Üçüncü kattaki emekli öğretmen bodrum katını baştan sona arayıp haber verdi. Karşı apartmandaki çocuklar bisikletleriyle sokak sokak dolaştı. Berber Cevdet Usta ilanlarımızdan birini dükkânının aynasına yapıştırmış, gelen her müşteriye gösteriyormuş. Fıstık'ı üçüncü gün, iki sokak ötedeki manavın kasaları arasında manavın oğlu buldu.*
>
> *Fıstık eve döndü ama o hafta evimizden başka bir şey çıkıp gitti: yabancılık. O günden sonra asansörde başımızı sallamakla yetinmedik; komşularımızın adlarını öğrendik, kapı önlerinde sohbet ettik. O mahalleden taşınalı yıllar oldu; bayramlarda Cevdet Usta'yı hâlâ ararım. Bazen düşünürüm: Fıstık kaybolmasaydı belki o komşuları hiç tanımadan aynı sokakta yaşamaya devam edecektik.*
>
> *(Sınav için yazılmış özgün metin)*

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

4.1. Anılarda olaylar sebep-sonuç ilişkisi içinde aktarılır. Aşağıdaki tabloda boş bırakılan sebep ya da sonuçları

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

anıdan hareketle yazınız.

Sebep	Sonuç
Balkon kapısı açık kalır.	
	Telefon susmaz, komşular aramaya katılır.
Komşular kediyi aramak için seferber olur.	
	Yazar, taşındıktan yıllar sonra bile bayramlarda Cevdet Usta'yı arar.

4.2. Yazarın bu anıyı yazma **amacını** bir cümleyle yazınız. Ardından yazarın komşularına karşı **tutumunun** anının başında ve sonunda nasıl olduğunu metinden **birer ifadeyle** gösteriniz.

5. Aşağıda biri hikâye, diğeri anı türünde iki metin verilmiştir. Metinleri okuyup soruları cevaplayınız.

> ***Metin A — Hikâye: Sarı Çanta***
>
> *Meral okul çıkışında her gün aynı yoldan yürürdü. Köşedeki tamircinin çekiç sesi, fırından taşan sıcak koku, manavın ıslak kaldırıma dizdiği elmalar... Bunların hepsi ona bir şeyler söylüyordu; ne söylediğini tam bilmiyordu ama bir şeyler. O gün kaldırımın ortasında sarı bir çanta duruyordu. Sahibi ortalıkta görünmüyordu. Meral durdu, baktı. İçinde ne olduğunu merak etti ama açmadı. Çantayı olduğu yerde bırakıp yürüdü. Eve geldiğinde annesine "Bugün tuhaf bir şey gördüm." dedi. Annesi "Ne gördün?" diye sormadı, Meral de anlatmadı. Ama o sarı renk, o gece rüyasına girdi.*
>
> *(Sınav için yazılmış özgün metin)*
>
> ***Metin B — Anı: Köy Yolundaki Taş***
>
> *İlkokul ikinci sınıftaydım. Okula giden toprak yolun tam ortasında her sabah aynı taş dururdu: büyük, yassı, köşeli. Kimse onu oradan kaldırmamıştı. Ben de kaldırmadım ama her geçişimde ona baktım. Zamanla o taş benim için bir işarete dönüştü; taşı görünce okula yaklaştığımı anlardım. Yıllar sonra köye yeniden gittiğimde yol asfaltlanmıştı. Taşı aradım, yoktu. Şaşırtıcı olan şuydu: Taş gidince yolun kendisi de değişmiş gibi geldi bana. Bir nesnenin yokluğunun bir yeri bu kadar farklı gösterebileceğini o gün anladım.*
>
> *(Sınav için yazılmış özgün metin)*

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

5.1. Aşağıdaki karşılaştırma tablosunu iki metinden hareketle doldurunuz.

Ölçüt	Metin A	Metin B
Konu		
Ana duygu		
Kişinin nesne karşısındaki davranışı		

5.2. İki metnin son cümlelerini karşılaştırınız. Hangi metnin son cümlesinde iletinin **açık**, hangisinde **örtük** verildiğini gerekçesiyle yazınız. Ardından örtük iletiyi kendi cümlenizle açıklayınız.

6. Aşağıdaki hikâye parçasını okuyup soruları cevaplayınız.

> ***Ezber***
>
> *Okulun müze gönüllüleri arasına seçildiğinde Deniz çok sevinmişti. Kent müzesindeki eski tramvay maketini ziyaretçilere o anlatacaktı. Görevli ona iki sayfalık bir tanıtım metni verdi; Deniz bir hafta boyunca o metni kelimesi kelimesine ezberledi. Cumartesi sabahı ilk ziyaretçi grubunun karşısına geçti, hiç takılmadan anlattı. Kimse soru sormadı, kimse gülümsemedi. Grup teşekkür edip bir sonraki salona geçti.*
>
> *İkinci gruptaki küçük bir çocuk, Deniz daha ikinci cümledeyken elini kaldırdı: "Abla, bu tramvay gece de çalışır mıydı?" Bu soru metinde yoktu. Deniz bir an dondu, sonra maketin yanına diz çöktü. "Bilmiyorum," dedi, "ama bak, rayların yanında fener direkleri var. Sence neden konmuş?" Çocuk rayları parmağıyla izledi; ardından öteki çocuklar da birbiri ardına soru sormaya başladı. Deniz o gün ezberlediği metnin yarısını bile anlatamadı.*
>
> *Akşam görevli, ziyaretçilerin çıkışta bıraktığı not kartlarını ona gösterdi. Sabahki gruptan tek bir kart bile yoktu. İkinci grubun kartlarından birinde eğri büğrü harflerle şöyle yazıyordu: "Tramvay gece de çalışırmış. Bunu biz bulduk."*
>
> *(Sınav için yazılmış özgün metin)*

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

6.1. Aşağıdaki tabloda hikâyeden alınan ifadeler verilmiştir. Her ifadenin hikâyede taşıdığı anlamı tabloya yazınız.

Hikâyedeki ifade	Hikâyede taşıdığı anlam
"Kimse soru sormadı, kimse gülümsemedi."	
"Bu soru metinde yoktu."	
"Bunu biz bulduk."	

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

6.2. Hikâyedeki iki ziyaretçi grubunun Deniz'in anlatımına verdiği tepkiyi karşılaştırınız. Bu karşılaştırmadan hareketle hikâyenin **ana düşüncesini** bir cümleyle yazınız.

7. Aşağıdaki şiiri okuyup soruları cevaplayınız.

> ***Soru***
>
> *Dağa sordum, "Yüksel," dedi, "o zaman görürsün."*
> *Dereye sordum, "Akıp git," dedi, "bulursun."*
> *Kuşa sordum, kanat açtı, cevap vermedi;*
> *Her biri kendi yolunu gösterdi bana.*
>
> *Yürüdüm, yol uzadıkça soru büyüdü,*
> *Ayağımda toz, heybemde bir avuç merak;*
> *Bir göl kıyısında durup suya eğildim,*
> *Suyun yüzünde gördüm sorunun sahibini.*
>
> *Şimdi bilirim, her soru insanı kendine çağırır,*
> *Dışarıda arayan kendine döner sonunda;*
> *Dağ da dere de kuş da haklıymış meğer,*
> *Her biri bana beni anlatmış aslında.*
>
> *(Sınav için yazılmış özgün metin)*

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

7.1. Şiirdeki söyleyici sorusunu üç varlığa yöneltir. Aşağıdaki tabloda her varlığın verdiği cevabın **çağrıştırdığı yaşam tutumunu** yazınız.

Varlık	Verdiği cevabın çağrıştırdığı yaşam tutumu
Dağ ("Yüksel")	
Dere ("Akıp git")	
Kuş (kanat açar, susar)	

7.2. "Suyun yüzünde gördüm sorunun sahibini." dizesinde söyleyicinin suda kimi gördüğünü yazınız. Bu dizeden ve son dörtlükten hareketle şiirin **temasını** belirtiniz.

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

Cevap anahtarı: çözdükten sonra okut.
Her maddenin tam puan ölçütü, kısmi ve sıfır puan durumu, olası yanıt. Kendini puanla, aynı sayfadan 40 dakikalık sayaçla yeniden çöz.

© 2026 Dubba. Bu yazılının soruları, şekilleri, puanlama anahtarı ve çözümleri Dubba'nın özgün eseridir (5846 sayılı FSEK); tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde ve değiştirilmeden çoğaltıp öğrencilere, sınıflara, okullara ve kurslara bedelsiz dağıtabilirsin; satılamaz, ücretli bir ürün ya da hizmette kullanılamaz, ticari amaçla kullanılamaz, başka sitede barındırılamaz, kaynak dubba.com.tr gösterilir. Telif Politikası 3. madde: dubba.com.tr/telif